BÖLGESEL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ

Cilt: 10
Sayı: 1
Mayıs 2026
e-ISSN: 2587-1234

İstihbaratın Kamusal Kullanımı: Rusya-Ukrayna Savaşı'nda İstihbarat Paylaşımının Stratejik Analizi

Kazım Murat ÖZKAN

Dr.
Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Ankara, Türkiye
ORCID: 0000-0001-6206-3224
kmozkan85@gmail.com

Makale Türü
Araştırma Makalesi

Birincil Dil
Türkçe

Başvuru Tarihi
1 Nisan 2026

Kabul Tarihi
4 Mayıs 2026

Öz

İstihbarat genellikle gizli olarak toplanır ve "bilmesi gereken" ilkesine uygun olarak politika yapıcıların, karar alıcıların ve gerektiğinde de iç kamuoyunu bilgilendirmek için kullanılır. Ancak Rusya Federasyonu'nun Ukrayna'yı işgaline giden süreçte ve savaşın ilk aşamalarında, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri, olağan istihbaratı kullanma yöntemlerine ilave olarak, özellikle dış kamuoyunu etkilemek için istihbaratı kamuoyuna açıklamışlardır. Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri, hem Rusya Federasyonu'nun niyeti hakkında uyarıda bulunmak hem de Rusya Federasyonu'nu Ukrayna'ya karşı askeri harekâttan caydırmak amacıyla istihbaratı bir kaldıraç olarak kullanmıştır. Bu çalışma, istihbaratın kamuya açıklanmasının, istihbarat varlıklarını kullanma biçiminde önemli bir evrimsel adım olmakla birlikte, daha uzun bir tarihsel mirasa dayandığını savunmuştur. Devletlerin neden dış kamuoyunu etkilemek için istihbaratı kullanmayı seçtiklerini, bunu yaparak neyi başarmayı amaçladıklarını, gizli bilgilerin kamuya açıklanmasının faydalarını ve mahzurlarını, Ukrayna krizi sırasında istihbarat kullanımı incelenerek ortaya konmuştur. Sonuç olarak, şimdiye kadar bilgilendirmek için kullanılan istihbaratın, sadece politika yapıcılara, karar alıcılara sunulacak bir ürün olarak değil, kriz senaryosunda stratejik etkiler elde etmek için kullanılan bir araç olduğu belirtilmiştir. Bu bağlamda, kamuoyunu etkilemede, hasım tarafı niyetinden caydırmada, dezenformasyonla mücadelede ve dış politika söylemini şekillendirmede kullanılabileceği hususu vurgulanmıştır. Diğer yandan, bu hususun mahzurları da belirtilerek risksiz bir politika olmadığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler

İstihbarat, Kamu İstihbaratı, Rusya Federasyonu, Ukrayna, Rusya-Ukrayna Savaşı

Bu makaleye atıf için:

Özkan, K. M. (2026). İstihbaratın Kamusal Kullanımı: Rusya-Ukrayna Savaşı'nda İstihbarat Paylaşımının Stratejik Analizi. *Bölgesel Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 71-92.

JOURNAL OF REGIONAL STUDIES

Volume: 10
Issue: 1
May 2026
e-ISSN: 2587-1234

The Public Use of Intelligence: A Strategic Analysis of Intelligence Sharing in the Russia-Ukraine War

Kazım Murat ÖZKAN

PhD.
Gendarmerie and Coast Guard Academy, Ankara, Türkiye
ORCID: 0000-0001-6206-3224
kmozkan85@gmail.com

Article Type
Research Article

Primary Language
Turkish

Submitted
1 April 2026

Accepted
4 May 2026

Abstract

Intelligence is generally gathered secretly and used to inform policymakers, decision-makers, and, when necessary, the domestic public, in accordance with the "need-to-know" principle. However, in the run-up to the Russian Federation's invasion of Ukraine and during the initial stages of the war, the United Kingdom and the United States, in addition to their usual methods of using intelligence, publicly disclosed intelligence, particularly to influence international public opinion. The United Kingdom and the United States have used intelligence as leverage to both warn about the intentions of the Russian Federation and to deter the Russian Federation from military action against Ukraine. This study argues that while the public disclosure of intelligence represents a significant evolutionary step in how intelligence assets are used, it is rooted in a longer historical legacy. This study explores why states choose to use intelligence to influence international public opinion, what they aim to achieve by doing so, the advantages and disadvantages of disclosing classified information to the public, and the use of intelligence during the Ukraine crisis. In conclusion, it has been stated that intelligence, as used to inform the public, is not merely a product to be presented to policymakers and decision-makers, but a tool used to achieve strategic effects in crisis scenarios. In this context, it has been emphasized that it can be used to influence public opinion, deter adversaries from their intentions, combat disinformation, and shape foreign policy discourse. On the other hand, it has been concluded that this is not a risk-free policy, given its drawbacks.

Keywords

Intelligence, Public Intelligence, Russian Federation, Ukraine, Russian-Ukrainian War

To cite this article:

Özkan, K. M. (2026). İstihbaratın Kamusal Kullanımı: Rusya-Ukrayna Savaşı'nda İstihbarat Paylaşımının Stratejik Analizi. *Bölgesel Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 71-92.

Giriş

İstihbarat; her seviyedeki ihtiyaçları karşılamak maksadıyla, ilgi ve etki alanlarındaki unsurlara yönelik elde edilen doğru, güvenilir, güncel ve yeterli bir üründür. Geleneksel olarak devletlerin ulusal güvenlik hedeflerini desteklemek amacıyla ulaşabildiği bilgilerin sistematik olarak toplanması, analiz edilmesi ve yayılması olarak anlaşılan istihbaratın (Marleku, 2025, s. 51) dış politikayı şekillendirmedeki rolü modern çağda önemli ölçüde evrim geçirmiş, öncelikle gizli bir işlevden, kamu diplomasisi ve stratejik etki aracı haline gelmiştir.

İstihbaratın stratejik kullanımı, aktörlerin uluslararası politikada nüfuz elde etme arayışının önemli bir aracıdır. Stratejik istihbarat, milli gücü tespit etmek amacı ile yapılan istihbarattır. Devletin milli menfaati; güvenliğini ve ulusun refahını sağlamak için ulaşılması ve muhafaza edilmesi gereken nihai hedeflerdir. Bu maksatla, "Milli Strateji" olarak adlandırılan, gücün oluşturulması ve kullanılmasına yönelik yol, usul, tarz ve yöntem takip edilir. Bu açıdan istihbarat, devletlerin diğer aktörlerin stratejik değerlendirmelerini etkilemek için kullandıkları kaynaklara ve varlıklarla esasen benzerlik taşımaktadır. Başka bir deyişle, bir devlet başka bir aktörün üstün askeri veya ekonomik gücüne karşı savunmasız kalabileceği gibi, bir devlet de başka bir aktörün üstün istihbarat yeteneklerine ve nüfuzuna, dolayısıyla stratejik manipülasyona karşı savunmasız kalabilir.

İstihbaratın uluslararası ilişkilerde kullanımında, Rusya Federasyonu (RF)-Ukrayna sorunu önemli bir dönüm noktası olmuştur. RF'nin askeri planlarına ilişkin son derece gizli istihbarat bilgileri sistematik olarak ifşa edilmiştir. Hem RF-Ukrayna Savaşı'ndan önceki süreçte hem de savaş esnasında, Batı istihbaratının ifşa ettiği bilgilerin sıklık, miktar ve kalite açısından alışılmadık düzeyde olduğu gözlenmiştir. Bu yaklaşım, istihbaratı olağan gizliliğinden ayırmaktadır. Diğer taraftan bu bakış açısı, istihbaratı uzun vadeli politika hedeflerini ve uluslararası davranışları şekillendirmek için kullanmayı içeren stratejik istihbarat kavramıyla da uyumlu olabilmektedir.

RF-Ukrayna Savaşı'nda, RF'nin dikkat çeken yetersiz stratejilerinden biri, iletişim kanallarından ve yerel işbirlikçilerden yararlanılarak hedef bölgede istenilen psikolojik ve sosyoekonomik iklimin yaratılması olarak açıklanabilecek "bilgi savaşı" girişimlerinin verimsizliğidir. RF istihbarat topluluğu, bu süreçte RF'nin siyasi öncelikleri ile uyumlu olarak hem yerel hem de küresel kamuoyunu etkili bir biçimde şekillendirmede zorluklarla karşılaşmış ve hedef coğrafyada yeterince kamuoyu baskısı oluşturamamıştır. Hâlbuki 2014 yılındaki Kırım'ın işgaline ilişkin uygulamaları, başarılı bir şekilde yürütülmesine rağmen, krizin devamında ve savaş döneminde uluslararası kamuoyunun yeterince bilgilendirilmesi ve yönlendirilmesinde etkisiz kalınmıştır (Thornton, 2015, s. 43-44).

ABD ve Birleşik Krallık ile müttefikleri, Avrupa kıtasındaki devletleri stratejik hedeflere yönelik hareket tarzlarına zorlamak ve Ukrayna Savaşı öncesinde, Avrupa'nın RF'nin askeri harekât niyetine karşı tereddütlü bakış açısını değiştirmek için istihbaratı kullandığı ifade edilmiştir. Düşmanı harekete geçmeden caydırmak, müttefiklerini düşmanın yaklaşan tehdidi konusunda ikna etmek ve sonrasında alınabilecek tedbirler için hareket tarzlarını kolaylaştırmak maksadıyla, istihbaratın görünür kılınması ve kamuyu

bilgilendirmek için kullanımını (Huminski, 2023, s. 10), düşmanın "sahte bayrak" operasyonları yürütme ve dezenformasyon yayma çabalarıyla mücadele etmeyi amaçlayan daha geniş bir stratejinin bir parçası olarak istihbarata dayanarak kamunun bilgilendirilmesini (Schwartz, ve Sevastopulo, 2022), hasım tarafın yarattığı tehditlere bağlı olarak, istihbaratın kamu kullanımı konusundaki politikasının değişimini (Scott ve Jackson, s. 139), uluslararası sistemde önleyici müdahalelere meşruiyet kazandırmak maksadıyla, kamuoyu nezdinde bir tehdidin varlığını kanıtlamak için istihbaratın kamuya açık kullanımını (Scott ve Jackson, s. 151), düşmanın sahip olunan yönetim hakkındaki niyeti, siber sabotaj faaliyeti, sahte bayrak operasyonları ve dezenformasyonu hakkındaki istihbarat bilgilerinin gizliliğinin kaldırılması ve caydırıcılığın bir parçası olarak kamu ile paylaşılmasını (Dylan ve Maguire, 2022, s. 15; Zegart, 2022), bazı akademisyenler "kamu istihbaratı" olarak ifade etmektedir (Marleku, 2025, s. 51).

Kamuoyunu etkilemek, karşı tarafı harekete geçmeden caydırmak, müttefik ve ortaklarını muhtemel tehditlere karşı ikna etmek, düşmanın sahte bayrak ve dezenformasyon girişimleriyle mücadele etmek ve diplomatik söylemlerini şekillendirmek amacıyla, gizliliği kaldırılmış istihbaratın "bilmesi gereken" ölçütünde, bilinçli olarak kamuya açık ve özel istihbarat yayımı şeklinde tanımlanabilecek kamu istihbaratı, istihbarat kullanımının olağan sınırlarını yeniden tanımlamakta, uluslararası ilişkiler ve güvenlik çalışmaları üzerindeki etkilerini ortaya koymaktadır. Bunun yanında, modern çatışmalarda kamu istihbaratının gerçek zamanlı kullanımına ilişkin de sınırlı sayıda akademik inceleme bulunmaktadır. Diğer yandan, diplomaside istihbaratın ifşasının etkinliği de tartışılmaya açık bir alandır.

RF-Ukrayna Savaşı'nda kamu istihbaratının kullanımı, istihbarat çalışmaları ve uluslararası ilişkiler açısından önemli sonuçlar doğurmaktadır. Kamu istihbaratının, istihbarat çalışmalarında "yeni bir yöntemin" ortaya çıkışını işaret ettiğini ve gerçek zamanlı istihbarat paylaşımının stratejik devlet yönetiminin temel bir unsuru haline geldiğini savunanların yanında (Marleku, 2025, s. 54), bu modelin kuraldan ziyade bir istisna olduğunu, istihbarat ifşa stratejilerinin uygulanabilirliğini belirlemede jeopolitik etkenlerin önemini vurgulayan bilim insanları bulunmaktadır. Bu yöntemin Ukrayna haricinde uygulanmasındaki zorluklar, istihbarat bilgilerinin açıklanmasının önemli ölçüde daha az sıklıkta gerçekleştiği İsrail'in Hamas'a karşı savaşında açıkça görülmektedir. Bu da kamuoyuna yönelik istihbarat paylaşımının tüm çatışmalarda evrensel olarak etkili olmadığını göstermektedir (Duffield, 2023).

Bu çalışma, istihbarat iletişiminde toplumsal aktörlerin rolü de dâhil olmak üzere hem tarihsel hem de çağdaş katkıları bütünleştirerek alanyazını tahkim etmeyi hedeflemektedir. Makale, devletlerin kamuya istihbaratı açıklamak için stratejik olarak nasıl yaklaşım gösterdikleri ve bu uygulamanın düşmanca davranışları, müttefikler arası uyumu ve küresel kamuoyunu ne ölçüde etkilediği konusunda, ABD ve Birleşik Krallık'ın istihbarat paylaşımı örneklem alınarak kapsamlı bir inceleme ve değerlendirmeyi içermektedir. Çalışma ayrıca, RF-Ukrayna Savaşı'nda örneklem aldığı ABD ve Birleşik Krallık'ın stratejik bir araç olarak kamu istihbaratını kullanımını analiz ederek; hasım tarafı niyetinden caydırmada, dezenformasyonla mücadelede ve dış politika söylemini şekillendirmede etkinliğini değerlendirerek alanyazındaki boşlukları gidermeyi amaçlamaktadır. Bu makale; nitel, kuramsal temelli sentez, kamu istihbaratının uluslararası tepkileri şekillendirmede etkili veya verimsiz olduğu koşulları belirleyerek

kavramsal olarak katkıda bulunmaktadır. Çalışma, istihbaratı açıklama yönteminin nasıl evrimleştiğine ve bunların uygulanmasıyla ilişkili risklere dair bulgular sunmaktadır. Ukrayna modelinin jeopolitik çatışmada yeni bir normu temsil edip etmediği, aksine koşulların dikte ettiği bir istisna mı olduğu hususu değerlendirmektedir.

Politika ve Diplomasi Alanında İstihbaratın Stratejik Kullanımı

Uluslararası politika; bir yandan dışa dönük verilen ve kamuoyuna yansıyan izlenim, taahhütler ve beyan edilen politika ile çıkarlar ve kısıtlamalar arasında uzlaşmayı gerektirir. Uluslararası politikanın bu temel özelliği, aktörleri manipülasyona karşı savunmasız hale getirmektedir. Bunun da ötesinde her aktör, ortaya çıkması durumunda kendilerini kötü durumda bırakabilecek sırlara sahiptir. Dolayısıyla, hasımların sırlarını bilen taraflar, elindeki istihbaratı etki ve baskı amacıyla kullanabilmektedir.

Devletler de güvenirliği ve doğruluğu yüksek istihbaratı bir baskı aracı olarak kullanabilir. Başka bir deyişle devletler, silahlı kuvvete başvurmak zorunda kalmadan, stratejik hedeflerine ulaşabilmek için hasım tarafın hareket tarzlarını etkilemek ve şekillendirmek maksadıyla, elde ettikleri istihbaratı bilerek ve isteyerek yapacakları siyaset ve bağlı çalışmalarda kullanabilirler.

İstihbarat ve dış politika kesişimi, gizlilik, ihtiyat ve gizli karar alma süreçleriyle karakterize edilebilir. Bu süreçte istihbaratın kullanılması söz konusu olduğunda yaşanılan tereddütlü yaklaşım, uzun süredir devam eden "istihbarat, ihtiyaç makamları için üretilen gizli bir ürün" olarak anlama eğiliminden kaynaklanmaktadır. Ancak, devletlerin dış kamuoyunu etkilemek için istihbaratı kullanma konusunda yerleşik bir geçmişe sahiptir. Bu maksatla, devletler zaman zaman bu amaçla özel olarak istihbarat toplamış ve işlemiştir. Dolayısıyla, ABD ve Birleşik Krallık ile RF'nin geçmişte zaman zaman birbirlerinin eylemleri ve niyetleri hakkındaki istihbarata dayalı açıklamaları ve iddiaları olmuştur. Örneğin ABD İstihbarat Topluluğu'nun, 2016 yılında yapılan ABD seçimlerine RF'nin müdahalesine dair kamuya açıklaması bulunmaktadır (Assessing Russian Activities, 2017).

İstihbarat ifşasının modern çatışmalarda dezenformasyonla etkili bir şekilde mücadele edebileceğini ve stratejik iletişimi geliştirebileceğini göstermiştir. Bunun yanında, istihbarat ifşası, yurt içi ve yurt dışı kamuoyunu harekete geçirmek ve başkalarının belirli bir anlatıya uymasını ve politikalarını buna göre değiştirmesini sağlamak için kullanılabilir. Başka bir deyişle, istihbaratın kamuya açıklanması, baskının hedefi olan taraf üzerinde, kamuya açıklanan istihbaratın bir sonucu olarak üçüncü taraf baskısına yol açabilir. Dolayısıyla, istihbarat ifşaları, hasım tarafın harekâtını aksatarak ve kaynaklarını başka hedeflere yönlendirmeye zorlayarak, taktik, operatif ve stratejik hedeflerine ulaşmalarını engelleme potansiyeli taşır. Diğer yandan, ifşa edenin tutarlı bir anlatı oluşturmasına bağlı olarak; hasım taraftaki iç paydaşları harekete geçirerek dolaylı baskı oluşturabilir, hasım tarafın davranışlarını etkileyerek hareket tarzlarının şekillenmesini yönlendirebilir.

ABD ve Birleşik Krallık'ın kamu önünde istihbarata daha fazla kullandıkları ve dayanak yaptıkları görülmektedir. Örneğin Kasım 2021'den itibaren, Ukrayna sınırındaki RF birliklerinin hareketliliği ve muhtemel gelişmelere yönelik stratejik değerlendirmelerde bulunulması, istihbarat kurumlarına atıf yapılması ve elde edilen istihbaratın kaynak

olarak gösterilmesi dikkat çekmiştir (Bertrand vd., 2021; Harris ve Sonne, 2021). Ayrıca, RF'nin Ukrayna'nın meşru yönetimini kötülemesine, askeri harekât için meşru bir neden sağlamayı amaçlayan sahte bayrak operasyonlarına, bu operasyonları destekleyen dezenformasyona ve Ukrayna'nın muhtemel yandaş yönetim planlarına yer verilmiştir (Borger, 2022a; Sabbagh, 2022a; Lyngaas ve Cohen, 2022). Bu bağlamda, Birleşik Krallık istihbaratı Ocak 2022'nin sonlarına doğru, RF'nin Ukrayna'da rejim değişikliği yapmayı ve RF yanlısı bir hükümet kurmayı planladığı sonucuna varmıştır. Dönemin Birleşik Krallık Başbakanı Boris Johnson, Parlamento'ya hitaben yaptığı konuşmada, askeri müdahaleyi haklı çıkarmak için siber saldırılar, sahte bayrak operasyonları ve dezenformasyon yaymayı içeren RF planlarını ortaya koyan gizliliği kaldırılmış istihbarat bilgilerine atıfta bulunmuştur. Aynı zamanda, ABD istihbaratı, RF'nin savaşa neden oluşturabilecek sahte olaylar yaratabilmek amacıyla, doğu Ukrayna'ya sabotajcılar gönderme çabalarına dair kanıtlar ortaya çıkarmıştır (Duffield, 2023). Diğer yandan, RF istihbarat topluluğu, ABD ve Birleşik Krallık'ın karar alma yapılarına sızmasının farkında olsa da, dezenformasyon ve stratejik inkârın ortaya çıkan etkiyi hafifleteceğini hesapladığı anlaşılmaktadır (Huminski, 2023, s. 10).

Başta ABD ve Birleşik Krallık olmak üzere Batı devletleri, RF'nin Ukrayna'daki askeri harekâtını önleme faaliyetlerinin parçası olarak istihbarat bilgilerinin gizliliğini kaldırmaktadır. İstihbarat bilgilerinin stratejik kullanımı savaşın başlamasıyla sona ermemiş, aksine ABD ve Birleşik Krallık tarafından gerçek zamanlı istihbarat paylaşımının sürdürülebilir bir uygulamasına dönüşmüştür. Dolayısıyla, gizliliği kaldırılmış istihbaratı içeren açıklamalar, RF dezenformasyonuna karşı koymak, kamuoyunu etkilemek ve uluslararası diplomatik uyumu güçlendirmek için sistematik olarak kullanılmıştır (Duffield, 2023).

RF'nin 24 Şubat 2022'de "özel operasyon" tanımlamasıyla başlattığı harekâtı, kamuoyunda şaşkınlıkla karşılayanlar kadar, beklenenin olması olarak görenler de vardı. Önde gelen NATO üyesi devletler, kamuoyuna ve özel olarak ilgili aktörlere böyle bir olayın olabileceği konusunda uyarıda bulunmuş, hatta işgalin muhtemel tarihini bile tahmin etmişlerdir (Borger, 2022b). RF'nin Ukrayna'ya yapabileceği harekâtı doğru değerlendiren istihbarat toplulukları; teknolojik ve iletişim alanında yaşanılan gelişmenin bir yansıması olarak, açık kaynaklardan ve sosyal medya platformlarından, RF'ye ait çeşitli havacılık, uzay ve toplu zırhlı araç hareketlerini kolaylıkla izleme imkânı bulmuştur. Ayrıca, Çin'in Şubat 2022 ayı başlarında RF'den Pekin'deki Kış Olimpiyatları sona ermeden Ukrayna'yı işgal etmemeleri yönünde talepte bulundukları da bilinmektedir (Holland, 2022).

İstihbarat bilgilerinin diplomatik bir araç olarak kullanımı, Almanya'daki istihbarat üzerine yapılan bir çalışmada da vurgulanmıştır. Bu çalışma, uzmanların işgal konusunda uyarıda bulunmalarına rağmen, siyasi ve stratejik öncelikleri zamanında değiştirmekte zorlandıklarını vurgulamaktadır (Michaels, 2024).

Kamu İstihbaratı ve İstihbaratın Etki Aracı Olarak Kullanımı

RF-Ukrayna Savaşı'nda yaşananların anlaşılabilmesi için "etki aracı olarak istihbarat" ve "kamuda istihbarat kullanımı" kavramlarının bilinmesi ve birbirleri ile etkileşiminin anlaşılması gerekmektedir. İlk olarak, hangi istihbaratın yayımlandığını değerlendirirken, "ham" olarak ifade edilen veri, belge, haber (uydu görüntüsü, ele geçirilen iletişim ses

kayıtları, açık kaynak haberi, sosyal medya gönderisi gibi) gibi istihbarat niteliği taşımayan bilgiler ve "“işlenmiş ürün” yani istihbarat ile “istihbarata dayalı” iletişim arasında ayrım yapılmalıdır. Bu şekilde, yayımlanmakta olan istihbaratın ayrıntı düzeyi, bunu yapmanın potansiyel kazanımları ve maliyetleri açısından doğurduğu sonuçlar görülebilir. Bu noktayı aydınlatan bir örnek olarak, ABD ve İran ilişkisi verilebilir. ABD, İran nükleer santrallerinin sansürlenmiş uydu görüntülerini kontrollü koşullar altında kamu ile paylaşırken, dönemin ABD Başkanı tarafından daha yüksek çözünürlüklü bir görüntünün plansız bir şekilde yayımlanması, gelişmiş yeteneklerin ifşa edilmesi konusunda endişelere yol açmıştır (Brumfiel, 2019).

RF’nin Ukrayna'ya başlattığı askeri harekâttan önce, güvenilir gazetecilere verilen gizli istihbarat bilgilendirmeleri dışında, Birleşik Krallık ve ABD tarafından yapılan ve çoğunluğu sansürlenmiş “istihbarat açıklaması” olarak tanımlanabilecek ifadeler, istihbarat odaklı iletişim olarak görülmelidir. Bu bilgilenme tam olarak “İstihbaratçı istenileni değil, istediğini verir” ilkesi ile uyumlu olarak yapılan ve kamu ile paylaşılan bilgilerdir. Örneğin Birleşik Krallık Savunma İstihbaratı tarafından, RF’nin harekât alanında ilerlemesine ilişkin günlük “istihbarat güncellemesi” gibi sosyal medya aracılığıyla erişilebilir formatlarda kullanıma sunulmuştur (Ministry of Defence, 2022). İstihbaratın alışık olmayan yöntemle kullanılması “istihbarat ve bilginin daha sıkı korunduğu geçmişe kıyasla çok farklı bir yaklaşım” olarak tarif edilebilir. İstihbarat dünyasında sıklıkla olmayan bu durumu, RF-Ukrayna Savaşı esnasında istihbarat değerlendirmesinin “büyük olasılıkla böyle olduğunu düşünüyoruz” veya “değerlendiriyoruz” gibi ifadelerle, güven ve doğruluk algısının süslenerek belirtildiği görülmektedir (Sabbagh, 2022b).

Diğer yandan, öncelikle istihbaratçılar tarafından doğru ve güvenilir bir anlık görüntü veya değerlendirme olarak kabul edilen istihbarat, ikincisi yurt dışı kamuoyunu etkilemek amacıyla bilerek topladıkları, derledikleri ve/veya çarpıttıkları istihbarat ve üçüncüsü kamuoyunu şaşırtmak veya aldatmak için bilerek üretilen istihbarat arasında ayrım yapılması gerekir. Bilgi yayan kurum, her üç grupta da benzersiz farkındalık ve kavrayış sağladığı düşünülen “istihbarat”ın gücünü kullanmaktadır. RF-Ukrayna krizinde, üç grup istihbarattın da örnekleri görülmüştür. İlk ikisinin Birleşik Krallık ve ABD’den gizli bilgilendirmeler ve sosyal medya güncellemeleri aracılığıyla, üçüncünün ise RF’nin sahte bayrak operasyonları ve neo-Nazi Ukrayna rejiminin Rusça konuşanlara karşı soykırım yaptığı ve nükleer silah planları olduğu yönündeki iddiaları ile kullanıldığı görülmüştür (Berg, 2022; Farge, 2022; Kremlin Warns of Potential, 2026; Teslova, 2026).

Ukrayna Donetsk Oblastı'nda,17 Temmuz 2014'de RF yapımı füzeyle içerisinde 10’u Birleşik Krallık vatandaşı olan 298 yolcunun bulunduğu Malezya Havayolları'na ait MH17 sefer sayılı yolcu uçağının düşürülmesinin (Malaysia Airlines, 2014) ardından, RF olaydan sorumlu tutulmamak amacıyla, uydurma istihbarat yaymıştır (Kivimäki, 2014). Aynı şekilde RF tarafından, uydurma istihbarat yayılması harekât esnasında devam ettirilmiştir. RF, ele geçirilen Ukrayna kamu sağlığı laboratuvarlarından elde edilen belgelerin (yanlış bir şekilde) ABD tarafından finanse edilen veba, kolera ve şarbonla ilgili “gizli biyolojik deneyleri” ortaya çıkardığını iddia etmiştir (EU says Russia reports, 2022; The Kremlin’s Allegations, 2022).

İstihbarat, kazanım sağlamak için dikkatlice korunması gereken bir varlık olarak algılandığından, istihbarat bilgilerinin ifşa edilmesinin; sezgisel olarak kabullenilmesi ve istihbarat uzmanları tarafından olumlu karşılanması beklenmemelidir (Dylan ve Maguire, 2022, s. 4). Bununla birlikte, RF-Ukrayna Savaşı, ABD ve Birleşik Krallık'ın kamu istihbaratını kullanarak anlatıları şekillendirmesi, yanlış bilgilere karşı koyması ve diplomatik baskı uygulamasıyla bir yöntem değişimini ortaya koymuştur. Geçmişteki çatışmalarda istihbarat bilgileri politika yapıcılar, karar alıcılar ve güvenlik çevreleriyle sınırlı kalırken, RF-Ukrayna Savaşı istihbarat açıklamalarının nasıl bir caydırıcılık mekanizması, karşı anlatı ve diplomatik baskı aracı olarak kullanılabileceğini göstermiştir. Söz konusu savaş; kamuoyunu etkilemek, hasımları caydırmak ve diplomatik söylemi şekillendirmek amacıyla gizliliği kaldırılmış istihbaratın kasıtlı olarak yayımlanması olarak tanımlanan kamu istihbaratının bir örneğini sunmaktadır.

RF-Ukrayna sorununun başlangıcından itibaren ABD ve Birleşik Krallık, daha önce görülmeyen bir yaklaşım benimsemiş ve istihbarat alanında dikkat çekici değişim ve biçimselleştirme sergilenmiştir. İstihbarat bilgileri, gizlilikten çıkarılarak gerçek zamanlı olarak kamu ile paylaşılmıştır. Politika yapıcılarla sınırlı olan istihbarat paylaşımının aksine, istihbarata dayalı iletişim hem geleneksel hem de sosyal medya platformları aracılığıyla yayılmış, küresel kamuoyunu şekillendirilmesi ve diplomatik ittifakların olumlu veya olumsuz etkilenmesi hedeflenmiştir. Bu değişim, istihbaratın işlevini olağan askeri uygulamaların ötesine taşıyarak onu kamu diplomasisinin bir aracı haline getirmiştir (Pinkus, 2014, s. 33). Örneğin, dönemin Birleşik Krallık "Gizli İstihbarat Servisi (Secret Intelligence Service-SIS veya MI6)" Direktörü Richard Moore, Birleşik Krallık Savunma Bakanlığı'ndan gelen güncellemeleri X (Twitter) hesabından yayımlayarak istihbarat bilgilerinin kamuya açıklanmasında aktif rol almıştır. Bir paylaşımında "Rusya'nın gücü tükeniyor" diyerek savaşın gidişatında bir değişikliğe işaret etmiştir (Moore, 2022b).

İstihbarat ifşası üzerine yapılan çalışmalar, Ukrayna çatışması sırasında istihbarat raporlarının önleyici olarak yayımlanmasının, RF dezenformasyonunun önceki çatışmalardaki kadar etkili bir şekilde yayılmasını engellediğini ortaya koymaktadır. Kraliyet Birleşik Hizmetler Enstitüsü (Royal United Services Institute-RUSI)'nün "Ukrayna modeli" istihbarat ifşası üzerine yaptığı çalışma, bu yaklaşımın niteliğini vurgulamakta ve modelin RF dezenformasyonuna karşı koymada etkili olduğunu, böylece diplomatik tepkileri ve dış politika stratejilerini önemli ölçüde değiştirdiğini göstermektedir (Duffield, 2023). Dahası, istihbarat açıklamalarının güvenirliği ve doğruluğunun yüksek olması, hasım tarafın stratejik görünümünü de etkilemektedir. Bu durum, devam eden RF-Ukrayna çatışmasında da görülmüştür. Burada istihbarat açıklamaları RF askeri stratejilerini bozmuş ve harekât esnekliğini sınırlamıştır (Huminski, 2023, s. 9).

RF-Ukrayna çatışmasında kamu istihbaratının kullanımı; caydırma, diplomatik baskı ve dezenformasyonla mücadele olmak üzere üç temel stratejik hedef tarafından yönlendirilmiştir. Riemer'e (2022, s. 4-6) göre istihbarat ifşası; diplomatik anlatıları güçlendirmek ve uluslararası gündemleri stratejik olarak etkilemek için eylemsel bir işlev görerek modern jeopolitik stratejilerde kritik rolünü ortaya koymaktadır. Bu, bilinen istihbarat anlayışından farklılık arz etmektedir. Uluslararası gelişmeleri şekillendirmek ve uluslararası karar alma süreçlerini etkilemek üzere tasarlanmış, proaktif ve kamuya

açık bir stratejiye geçişi temsil etmektedir (Duffield, 2023). ABD ve Birleşik Krallık tarafından istihbaratın ifşa edilmesi, istihbarat doktrininde daha geniş bir değişime örnek teşkil etmektedir. Gizli istihbarata tamamen güvenmek yerine, stratejik etki aracı olarak şeffaflıktan yararlanmayı ön plana çıkarmaktadır (Huminski, 2023, s. 9). ABD Merkezi İstihbarat Teşkilatı (US Central Intelligence Agency-CIA) Direktörü William Burns, RF askeri kayıplarına ilişkin değerlendirmeleri kamuya açıklayarak, RF'nin stratejik yanlış hesaplamalar yaptığı yönündeki Batı'nın anlatılarını güçlendirmiştir (Stewart, 2022). Bu kamuya açık istihbarat stratejisi, yalnızca RF devlet propagandasını engellemekle kalmamış, aynı zamanda uluslararası diplomatik tepkilerin şekillenmesinde ve müttefik birliğinin korunmasında da hayati bir rol oynamıştır (Duffield, 2023).

Devletlerin istihbaratı etki amacıyla kullanma yöntemleri de bilinmelidir. Genel olarak, mevcut kriz sırasında da görülen üç etki alanı bulunmaktadır. Birincisi, istihbaratın hedef kitlelere açık bir şekilde, yani kaynağının açıkça belirtildiği, üst düzey politika yapıcıların, kamu görevlilerinin veya güvenlik uzmanlarının doğrudan istihbaratı ifşa etmesidir. Bu, yalnızca Ukrayna krizinin belirgin bir özelliği olmakla kalmamış, aynı zamanda gizli düşmanca faaliyetleri ortaya çıkarmaya yönelik olarak Birleşik Krallık ve ABD tarafından kullanılmıştır. Örneğin, Birleşik Krallık 2013 yılında, Suriye iç savaşında kimyasal silah kullanımına ilişkin Ortak İstihbarat Komitesi (Joint Intelligence Committee-JIC)'nin değerlendirmesini yayımlamıştır (Syria: reported chemical weapons, 2013). ABD ise Nisan 2018'de, Suriye'nin Duma kentindeki kimyasal silah saldırısının ardından benzer bir açıklama yapmıştır (United States Government, 2018). Benzer şekilde, ABD Şubat 2021'de, Suudi muhalif gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın 2018'de İstanbul'da öldürülmesinde Suudi Arabistan Krallığı'nın sorumluluğuna ilişkin istihbarat teşkilatının değerlendirmesinin sansürlenmiş bir sürümünü yayımlamıştır (Assessing the Saudi Government's, 2021).

İkinci olarak, gizli istihbarat paylaşım kanalları ve ağlarının bir parçası olarak istihbarat, devlet ve devlet dışı ortaklara ve vekiller gibi hedef kitlelere özel olarak yayılmasıdır. Örneğin ABD, Küba Füze Krizi sırasında, adanın deniz yoluyla "abluka altına alınması" için kamuoyu desteği kazanmak amacıyla, Küba'daki artan Sovyet nükleer yetenekleri hakkında müttefikleriyle istihbarat paylaşımı yapmıştır (The Cuban Missile Crisis, 1962). Hakkında paylaşım yapılan aktör, bir anlaşmazlık veya çatışmadaki hasımlar veya savaşan taraflar da yer alabilir. Örneğin, Kasım 2021'de CIA Direktörü, RF ve Ukrayna sorunundaki RF'nin hareketlerine ilişkin ABD'nin endişelerini ve yaklaşımını, istihbarata dayalı olarak anlatmak üzere RF'yi ziyaret etmiştir (Sciutto ve Bertrand, 2021).

Üçüncüsü istihbaratın; bağımsız, kontrollü veya devlet dışı aracı kuruluşlar aracılığıyla özel olarak dağıtımıdır. Bu kuruluşlar da başlangıçta istihbarat ifşasında etki altına alınmak için hedef alınabilir. Nihai hedef; kitlelere daha güvenilir, güvenli ve/veya inkâr edilebilir kanallar aracılığıyla dolaylı olarak ulaşılmasıdır. Bunlar, güvenilir veya kontrollü bir gazeteci veya editör, bir sivil toplum örgütü veya siyasi parti, sahte bir web sitesi veya sosyal medya hesabı olabilir. Örneğin, kontrol edilen veya yakınlık duyulan medya kuruluşları, istihbarat teşkilatları için yalnızca anlatıları değil, aynı zamanda gerçek, çarpıtılmış ve uydurulmuş istihbaratı da "ortaya çıkarmak" açısından değerli olmuştur. Örneğin, seçim döneminde sözde "hackleme ve sızdırma" operasyonlarıyla adayların özel kişisel bilgilerini ifşa etmek veya RF-Ukrayna Savaşı sırasında sahte bayrak dezenformasyonunu desteklemek için kullanılabilir (Shires, 2020, s.1: Merchant,

2022). Gizli dünya ile açık dünya arasındaki sınırın geçirgenliği, politikacılara devlet yönetiminde istihbaratı yaratıcı bir şekilde kullanmaları için birçok fırsat sunmaktadır (Dylan ve Maguire, 2022, s. 9).

Devletlerin istihbaratı kamu ile paylaşmasında veya özel olarak etki yaratmak için kullanmasının dört ana nedeni bulunmaktadır (Dylan ve Maguire, 2022, s. 9-14). Birincisi, "destek kazanımı" arzusudur. Devletler eylemlerinin öncesinde veya sonrasında, haklı olduklarına ikna etmek için istihbaratı kullanmak isteyebilir. 2003 yılında yapılan İkinci Körfez Savaşı'nda Birleşik Krallık ve ABD, harekâtın haklılığına destek sağlamak için bu tür bir yaklaşım sergilemiştir. Birleşik Krallık ve ABD istihbarat teşkilatları, Irak lideri Saddam Hüseyin'in iddia edilen kitle imha silahları (KİS) programı ile bağlantısı hakkındaki değerlendirmelerini detaylandıran belgeler ve dosyalar "ses getirici" şekilde yayımlanmıştır. ABD'nin dönemin Dışişleri Bakanı Colin Powell, bu istihbaratı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne sunarken, arkasında Merkezi İstihbarat Direktörü (Director of Central Intelligence) George Tenet oturmakta idi (UN News, 2024). Bu şekilde, politika oluşturma sürecinin temelini oluşturan istihbarat, hem iç hem de uluslararası kamuoyuna gösterilerek, iç ve dış kamuoyunun ikna edilmesi için istihbaratın algılanan gücünden faydalanmak amaçlanmıştır.

İkinci neden "eylem kazanımı"dır. İstihbaratı kullanarak müttefiklerin ve ortakların karar alma süreçleri, eylemleri ve politikaları; kendi çıkarları doğrultusunda ve hasım tarafın zararına olacak şekilde etkilenmeye veya ikna edilmeye çalışılmasıdır. İstihbarat paylaşımı gibi yollarla müttefiklerle ve ortaklarla iş birliği yapmak, sadece bir dayanışma veya destek eylemi değildir. Aynı zamanda stratejik önceliklerde; hasım tarafın çıkarlarının, terörist grupların veya muhaliflerin hedef alınmasına kadar her şeyi etkileme kanalıdır. RF-Ukrayna krizi sırasında istihbaratın kullanımın da görüldüğü gibi, devletler bazen müttefiklerini kamuya açık ve özel istihbarat yayımı yoluyla etkilemeye çalışır. Yine benzer şekilde ABD, Birleşik Krallık ve Avrupalı müttefikleri, yeni nesil 5G ağlarında Çinli telekomünikasyon şirketi Huawei'nin donanımlarını kullanmaktan vazgeçirmeye çalışmıştır (Nakashima ve Fung, 2019; Graff, 2020). Birleşik Krallık için casusluk yapmaktan hüküm giymiş ve 2010'daki casus takası kapsamında serbest bırakılmış eski RF askeri istihbarat subayı Sergei Skripal'in 2018'de Salisbury'de zehirlenmiştir. Bu nedenle Birleşik Krallık, RF'ye bedel ödetmek amacıyla, müttefiklerini ve ortaklarını RF büyükelçilik görevlilerini sınır dışı etmeye ikna etmek için istihbaratı kullanmıştır (Borger, 2018).

Üçüncü güdü "dayanıklılık kazanımı"dır. Devletler elde ettikleri istihbarat hakkında kamuyu bilgilendirerek, genellikle "gizli" olan bir tehlike, risk ve tehdit karşısında devlet, özel sektör, sivil toplum ve kamuoyunun farkındalığını artırmayı ve dayanıklılığını güçlendirmeyi amaçlar. Devletlerin düzenli olarak güncellenen tehdit odaklı seyahat tavsiyeleri ve Birleşik Krallık'ın Ortak Terörizm Analiz Merkezi (UK's Joint Terrorism Analysis Centre-JTAC) tarafından üretilen "terörist tehdit seviyesi" gibi kamuya açık risk göstergeleri, dayanıklılık kazanmak için istihbarata dayalı iletişim biçimlerini temsil etmektedir (Terrorism threat levels, 2026).

Ulusal istihbarat teşkilatları ile özel sektör arasında siber tehditler konusunda istihbarat paylaşımı, giderek daha karmaşık bir hal almaktadır. Kritik ulusal altyapının savunmasızlığı, şirketlerin ve siber güvenlik yüklenicilerinin, devlet ve devlet dışı

aktörlerin çevrimiçi ağları hedef alan saldırıları, istismarları ve diğer çeşitli tehditleri bilmelerini zorunlu kılmaktadır. Birleşik Krallık Ulusal Siber Güvenlik Merkezi (National Cyber Security Centre-NCSC) ve Hükümet İletişim Merkezi (Government Communications Headquarters-GCHQ) gibi kurumlar, özgün faaliyetlerinin yanında, iş dünyasının, sivil toplumun ve kamu veri korumasında dayanıklılık oluşturmak için kullanılan araçlardır (All topics, 2026).

Son güdü olan "suçlama kazanımı"nda, devletler istihbarat hakkında bilgilendirme yaparak; bir hasım veya bazen de bir müttefiki geçmiş, mevcut veya gelecekteki eylemleri, niyetleri veya hatta inançları nedeniyle ifşa eder. İstihbarat, siyasi ilişkilerin gergin ve/veya moral üstünlüğünü ele geçirmenin önemli olduğu durumlarda bu şekilde kullanılabilir. Bu durum, özellikle ifşa edilmek istenen devlet, kurum veya bireyin uluslararası veya ulusal norm ve yasalara aykırı hareket ettiği, bir eylemi inkâr ettiği, inkâr edilebilir veya belirsiz hareketlerden fayda sağladığı görülür. Ayrıca, yanlış veya yanıltıcı bir anlatı yayarak kamuoyunu etkilediği veya beyan ettikleri politika veya inançlarıyla çelişen ikiyüzlü bir şekilde gizlice faaliyet gösterdiği durumlarda da geçerlidir. Örneğin İstanbul'da Suudi Arabistan Krallığı Başkonsolosluğu'nda işlenen Cemal Kaşıkçı cinayetinde Suudi Arabistan Krallığı'nın sorumluluğuna ilişkin ses kayıtlarının Türkiye tarafından yayımlanması, suçlama kazanımı elde etme güdüsüyle gerçekleştirilmiştir (Corbin, 2019). Bu adımlar, düşmanlara ve sorunlu ortaklara, her zaman cezasız kalamayacaklarını ve davranışlarının şimdi veya gelecekte bedelini ödeyeceklerini vurgulamayı amaçlamıştır.

Mevcut kriz sırasında istihbaratı etki için kullanmanın ardındaki etkenler, bu dört güdünün birbirinden bağımsız olmadığını, suçlama, eylem, destek ve dayanıklılık kazanımlarının etkileşim halinde olduğunu vurgulamaktadır. Bu girişimin sonucunda elde edilen kazanımlara bakıldığında; mekik diplomasisi, ağır ekonomik yaptırım tehditleri ve güvenlik yardımıyla birleştiğinde, 24 Şubat 2022 tarihi öncesinde, RF'yi Ukrayna Yönetimine hasımca davranıştan veya Ukrayna'yı açıkça işgal etmekten caydırmak en önemli amaç olmuştur. Bu konuda Birleşik Krallık ve ABD'nin çabaları stratejik caydırıcılık sağlamada başarısız olmuştur. Yine de RF istihbarat teşkilatlarının dezenformasyon yaymak için medya varlıklarını kullanması, Amerikalı paralı askerlerin Donetsk ve Luhansk'taki sözde cumhuriyetlere kimyasal silah soktuğu ve Ukrayna'nın bu bölgelere karşı silahlı provokasyonlar düzenlediği iddiaları, rejim değişikliği planları ve RF'nin anlatı üstünlüğünü elde etmek için bilgi ortamını kendi lehine şekillendirme gibi girişimleri baltalanmıştır (Dylan ve Maguire, 2022, s. 16).

Kamu İstihbaratının Fayda ve Mahzurları

İstihbarat bir araçtır, devlet gücünün bir unsurudur. Akıllıca kullanıldığında, doğal gizli ortamında olduğu gibi, kamusal alanda da faydalıdır (Dylan ve Maguire, 2022, s. 28). Gizliliği kaldırılmış istihbaratı gerçek zamanlı olarak stratejik bir araç olarak kullanmak, kendine özgü zorluklar içermektedir. İstihbarat bilgilerini düşmanları caydırmak, dezenformasyonla mücadele etmek ve diplomatik söylemleri şekillendirmek için kullanmak, özellikle istihbarat güvenilirliğinin daha önce zedelendiği bağlamlarda, önemli riskler taşır. Bu riskler, devletlerin bu yaklaşımı benimsemesini engelleyebilir ve yayımlanan istihbaratın niteliği, jeopolitik olayın hassasiyeti, dağıtım yöntemi ve bu tür

açıklamaların etkili bir şekilde yönetilme yeteneği de dâhil olmak üzere çeşitli faktörlere bağlıdır.

Karar vericilerin, planlamacıların herhangi bir istihbaratı, özellikle de gizli istihbaratı kullanmasının beklenen kazanımlarının yanında, karşılığı da olur. Bu konulardan birisi, erişim ve fayda çelişkisi ile maliyetidir (Dylan ve Maguire, 2022, s. 19-20). Toplama vasıtalarının kullandığı kaynağın güvenirliği ve doğruluğu ne kadar yüksek ise söz konusu kaynağın kullanımının doğurduğu tehlikede o kadar büyüktür. Bu da doğal olarak bu kaynağın kullanımını zorlaştırır. Dolayısıyla, kamunun etkilenmesi için istihbaratın kullanılması esnasında, özellikle kaynağın kimliğinin açığa çıkarılmasına neden olabilecek emarelerin verilmesi çok önemli riskler içerir. Bu riskler ise kullanılan istihbaratın türüne, içeriğine, yayımlanma zamanına, yayımlanma maksadına, yayımlanma yöntemine, kamunun duyarlılığına bağlı olabilir. Dolayısıyla, istihbaratı kamuya açık olarak kullanacak makamlar, erişim ve fayda mukayesesi yaparak, gerektiğinde bu tür eylemlerden vazgeçebilir.

İstihbarat bilgisi yayımlamanın bir riski de "maliyeti"dir. Kaynağın gizliği ile sağladığı fayda yakından ilişkilidir. Ayrıca, birçok kaynak bağlı olduğu istihbarat görevlisine sonsuz güven duymak ister. Gizliliğin ihlal edilmesi ve kaynağın kendi güvenliğini sorgulamasına ve erişimin de sonlanmasına neden olabilir. Özellikle insan istihbaratı (İNİS/Human Intelligence-HUMINT) söz konusu olduğunda ise kaynağın güvenliği tehlikeye girebilir. Dolayısıyla, bu tür maliyetten kaçınmak maksadıyla, bilgilerin ana dayanağı olarak genellikle açık kaynak istihbaratını (AKİS/Open Source Intelligence-OSINT) göstermek tercih edilmektedir. Diğer yandan, istihbaratın doğrulanması için kullanabilecek kanallara dair herhangi bir bilgi, hasımlara aldatma operasyonları için bir araç sunabilir.

İstihbaratı kamu ile paylaşımının getirdiği bir başka risk ise açık kaynaklarda yapılan erişim ve kullanımın, hasım ve düşman taraflarca tespit edilerek, kendi çıkarları doğrultusunda kullanılabilmesidir. Örneğin Malezya Havayolları'na ait MH17 sefer sayılı yolcu uçağının RF yapımı füzeyle düşürüldüğünün belirlenmesinde, sosyal medyada karadan havaya füze sistemini taşıyan RF askerlerin izinin sürülmesi ve toplanan bilginin ifşa edilmesi önemli bir etken olmuştur. Bu olaydan sonra, RF Silahlı Kuvvetler mensuplarının fotoğraf, video ve konum verileri de dâhil olmak üzere diğer kişisel bilgilerini internette yayımlaması, internete bağlanabilen ve fotoğraf gibi verileri kaydedebilen akıllı telefonlar veya diğer akıllı cihazları taşımaları yasaklanmıştır (Roth, 2019). Diğer bir risk ise kamuda, yayımlanan istihbarata dayanarak, istihbaratın hemen hemen tamamının açık kaynaklara dayandığı kanaatinin hâsıl olması ve kamu üzerinde şüphe, hayal kırıklığı yaratmasına bağlı olarak, istihbaratın ağırlığının, güvenirliğinin, otoritesinin zayıflamasıdır. Bununla birlikte, daha kolay alıntılanabilir ve referans gösterilebilir olması nedeniyle, AKİS'in kullanımı gizli kaynakları kullanmaya kıyasla daha düşük risk taşımaktadır.

Devletler tarafından, kamu üzerinde özellikle hasım tarafı suçlama amacıyla istihbarat kullanmak, üçüncü tarafların üzerinde etki sağlama olasılığını artırabilir. Günümüzün bilgi ortamında, özellikle de açıkça erişilebilir çelişkili verilerin çokluğunda, istenen etkiyi elde etmek, dolaylı ve atfedilemeyen yöntemlerden ziyade, kurumsal itibara ve bilginin güvenilirliğine ve doğrulanabilirliğine daha çok bağlıdır. Örneğin, RF istihbarat

görevlileri ve propagandacıları tarafından, sahte istihbarat yoluyla NATO üyelerini ve Ukrayna'yı suçlama yönündeki girişimleri, uluslararası açık kaynak analist topluluğu tarafından ifşa edilmiştir (Gault, 2022). Birleşik Krallık ve ABD istihbarat teşkilatlarının RF'nin sahte haber üreten kaynaklarına karşı tedbirler geliştirmiştir (Thomas, 2022).

Ayrıca, istihbaratın siyasetle çok yakından ve iç içe olmasının taşıdığı risk, yönetilmesi zor bir durumdur. İstihbarat kullanılmak içindir. İstihbarat servisleri de tam olarak bu hizmeti sunar. Politika yapıcıların belirlediği önceliklere yanıt olarak, onların ihtiyaç duyduğu istihbarat sağlanmalıdır. Ancak, hizmet sağlayıcı "müşteri her zaman haklıdır" yaklaşımına bağlı kalmamalıdırlar. Aslında, RF'nin Ukrayna harekâtı öncesinde ve sırasında istihbarat alanındaki başarısızlıklarının bir kısmının, istihbarat görevlilerinin müşterilerine tam olarak duymak istediklerini söylemelerinden kaynaklanmış olması muhtemeldir (Ruiz, 2022). Bazen de bu durumun tam tersi yaşanmıştır. RF Devlet Başkanı Putin'in 21 Şubat 2022'de, RF devlet televizyonunda canlı yayımlanan konuşması esnasında, yurt dışı casusluk operasyonlarının öncelikli sorumlusu olan RF Dış İstihbarat Teşkilatı SVR Direktörü Sergei Naryshkin, müşterinin duymak istediklerini söylemediği için kendisini zor durumda bırakan davranışla karşı karşıya kalmıştır (Altıntaş, 2024, s. 60).

İstihbarat bilgilerinin ifşa edilmesinin temel gerekçelerinden biri, askeri hazırlıkları ortaya çıkararak RF'nin saldırganlığını caydırmak ve böylece işgalin siyasi ve stratejik maliyetini artırmak idi. Temel varsayım, RF'nin birlik hareketlerini, askeri yığınaklanmasını, tertiplenmesini ve planlanan sahte bayrak operasyonlarını ifşa ederek RF yönetiminde şüphe uyandırılması ve niyetinden vazgeçmesini sağlamaktı. ABD Başkanı Joe Biden Şubat 2022'de, işgalden sadece birkaç gün önce, istihbarat bilgilerinin açıklanmasının RF'nin savaş gerekçelerini zayıflatmayı ve inkâr olasılığını ortadan kaldırmayı amaçladığını kamu ile paylaşmıştır (Holmgren, 2024). Birleşik Krallık istihbarat şefi Richard Moore da bu görüşü destekleyerek, RF askeri planlamasının ifşa edilmesinin saldırının önceden planlandığını gösterdiğini ve RF'nin dezenformasyon anlatılarına karşı bir kanıt teşkil ettiğini vurgulamıştır (Moore, 2022a). Savaş öncesinde yapılan istihbarat açıklamaları, Küba füze krizinden bu yana Batı'nın yürüttüğü en saldırgan istihbarat paylaşım dönemlerinden birisi olmuştur (Riemer, 2022, s. 1-2). Ancak, 24 Şubat 2022'yi takip eden olaylar, kamuya açıklanan istihbaratın caydırıcı olarak yetersiz kaldığını göstermektedir. Kapsamlı açıklamalara rağmen, RF askeri harekâtına devam etmiş; bu da şeffaflık yoluyla caydırmanın başarısız olduğunu veya RF'nin dış etkenlerden bağımsız olarak askeri harekâta karar verdiğini göstermektedir (Jonsson, 2024, s. 448-449).

Bununla birlikte, Ukrayna'nın ve başka ülkelerin yetkilileri tarafından, Avrupa'nın güvenliğini de etkileyebilecek bir savaşın yaklaşmakta olduğu değerlendirilememiştir (Roth vd., 2022). ABD ve Birleşik Krallık yaklaşan işgale karşı uyarıda bulunmak için istihbarattan yararlanırken, Almanya ve Fransa gibi müttefikler arasında geçmişteki istihbarat başarısızlıkları nedeniyle şüphecilik devam etmiştir (Jonsson, 2024, s. 448). Söz konusu şüpheli yaklaşımda, ABD ve Birleşik Krallık tarafından, 1962'deki Küba Füze Krizi ve 2003 yılındaki İkinci Körfez Savaşı'nın nedenlerinden biri olarak gösterilen Irak'ın kitle imha silahlarına ilişkin istihbaratın siyasi hedefler için BM'de ve diğer uluslararası kuruluşlarda çarpıtılarak kullanılması ve muğlak ifadeler içeren istihbarat raporlarının yayımlanması etkili olmuştur. Dolayısıyla, söz konusu olaylar hakkındaki

eksik ve çarpıtılmış istihbarata çok fazla güvenmenin kamu üzerinde yarattığı olumsuz etkinin yansıması olarak; Ukrayna krizi sırasında Birleşik Krallık ve ABD'nin açıklamaları sorgulanmıştır (Gustafson vd., 2024, s. 406; Huminski, 2023, s. 11; Dylan ve Maguire, 2022, s. 9-10; Pinkus, 2014, s. 33). ABD ve Birleşik Krallık istihbarat teşkilatları, geçmişteki siyasallaşma örnekleri nedeniyle hem iç hem de uluslararası ilişkilerde güvenilirliklerini ve etkilerini korumakta zorluklarla karşılaşmışlardır. (Gustafson vd., 2024, s. 404; Huminski, 2023, s. 11). Bu durum, istihbarat teşkilatlarının güvenilirliğini korumak ve kamu güvenini sürdürmek için bütünlüğünü ve bağımsızlığını korumanın önemini vurgulamaktadır. ABD ve Birleşik Krallık, istihbarat değerlendirmelerini kamuya açıklayarak, RF'nin Ukrayna'ya karşı hedeflerine tereddütle yaklaşan müttefiklerini ikna olmaya ve önleyici tedbirler almaya zorlamayı amaçlamıştır (Dettmer, 2022).

Böylece, Irak Savaşı öncesi Irak'ın kimyasal silahları bulunduğuna dair istihbaratın ifşa edildiği geçmiş örneklerin aksine, ABD ve Birleşik Krallık, RF'nin Ukrayna'ya yönelik planlarıyla ilgili istihbarat değerlendirmelerinde ve verilerinde doğru çıktılarla yaptıkları istihbarat açıklamalarında açık ve ayrıntılı davranmışlardır. Dolayısıyla istihbarat açıklamaları, büyük ölçüde doğru oldukları için uluslararası alanda ilgi görmüş ve ilgili devletlerin istihbarat teşkilatlarına yönelik güvenirlik artmıştır. Böylece, RF-Ukrayna Savaşı, istihbarat ifşalarının dezenformasyonla mücadele etmek ve düşmanca anlatıları önlemek için proaktif olarak kullanıldığı yeni bir yöntemi örneklemektedir.

2023-2024 yıllarındaki İsrail-Hamas çatışması, kamuya yönelik istihbarat konusunda üçüncü ve daha temkinli bir model sunmaktadır. İsrail istihbaratı Hamas üzerinde güçlü bir gözetim yürütmüş olsa da çoğu bilgi gizli kalmış veya sistematik bir şekilde gizliliğin kaldırılması yerine resmi açıklamalar yoluyla seçici olarak iletilmiştir. İsrail, muhtemelen çatışmanın asimetrik doğası ve harekâtın hassasiyeti nedeniyle, gerçek zamanlı kamu istihbaratı açıklamalarına girmemeyi tercih etmiştir. Ukrayna'da istihbarat açıklamaları uluslararası kamuoyunu harekete geçirmeyi amaçlarken, İsrail'in yaklaşımı iç uyumu ve stratejik belirsizliği vurgulamıştır. Bu farklılık, istihbarat şeffaflığının evrensel olarak uygulanan bir doktrin olmadığını, aksine düşmanın doğası, çatışmanın yapısı ve iç siyasi mülahazalar tarafından şekillendirildiğini göstermektedir (Duffield, 2023; Holmgren, 2024).

Kamu istihbaratı, bilginin güvenilirliği, potansiyel stratejik faydaları ve daha geniş jeopolitik etkileri göz önünde bulundurularak seçici bir şekilde kullanılmalıdır. Politika yapıcılar, yanlış bilgilerin yayılmasının devletin itibarını önemli ölçüde aşındırabileceğini ve var olan güveni sarsabileceğini dikkate alarak, hangi istihbaratın kamu ile paylaşılacağına karar verirken ihtiyatlı davranmalıdır (Gustafson vd., 2024, s. 407). Devlet yönetiminin kritik unsurları olarak istihbarat kurumları, algıları şekillendirmede ve karar alma süreçlerini yönlendirmede çok önemli bir rol oynar. Irak örneği, hatalı istihbaratın yayınlanmasının tehlikelerini vurgularken, Ukrayna örneği ise doğru tahminler ve stratejik şeffaflık yoluyla güvenilirliğin yeniden sağlanabileceğini göstermektedir. Bu açıdan bakıldığında, bu olay aynı zamanda ABD, Birleşik Krallık ve diğer ortak istihbarat teşkilatları için de bir başarıdır. Kamuoyuna yönelik yapılan; diplomatik girişimler, medya bilgilendirmeleri gibi çalışmalar Ukrayna'yı destekleyen ve birleşik bir tepki gösteren kamuoyu yaratılmasının yanında, Irak savaşından sonra zedelenen istihbarat servislerinin itibarını da geri kazandırmıştır.

Ukrayna Savaşı'nda istihbarat ifşasının en önemli işlevlerinden biri, RF dezenformasyon faaliyetlerine karşı koymaktır. RF, Kırım'ın ilhak etmeden önce başlayarak melez savaş taktikleri uygulamakta, devlet kontrolündeki medyayı, sosyal ağları ve istihbarat teşkilatlarını kullanarak yanıltıcı anlatılar yaymakta ve kamuoyunu askeri saldırganlığının haklılığına ikna etmeye çalışmaktadır. Kamu istihbaratı, diplomatik yanıtları şekillendirmede ve RF dezenformasyonuna karşı koymada etkili olsa da, uygulanması önemli zorluklarla karşılaşmıştır. Bu yaklaşımın başarısı, hassas koordinasyona, zamanında yayıma ve yayımlanan bilgilerin güvenilirliğine bağlıdır.

Irak, Ukrayna ve İsrail örnekleri, kamuya açık istihbarat uygulamalarının üç farklı modelini göstermektedir. Irak'ta istihbarat, ABD'li üst düzey yetkililer tarafından askeri müdahaleyi haklı çıkarmak için sistematik olarak organize edilmiş ve siyasallaştırılmıştır. Ukrayna örneği, istihbaratı şeffaf ve hızlı bir şekilde kullanarak düşman davranışlarını etkilemeyi ve uluslararası uzlaşma sağlamayı amaçlayan stratejik ve gerçek zamanlı bir yaklaşımı temsil etmektedir. Buna karşılık, İsrail'in yaklaşımı, harekât kaygıları ve asimetrik çatışma dinamiklerini yansıtan seçici ve temkinli bir yaklaşımdır. Bu örnekler, istihbarat ifşasının her duruma uyan tek bir strateji olmadığını, aksine bağlam, liderlik ve hedef kitle tarafından şekillendirilen esnek bir araç olduğunu göstermektedir (Marleku, 2025, s. 60).

Sonuç olarak Ukrayna Savaşı, modern devlet yönetiminin bir aracı olarak kamu istihbaratının faydalarını ve sakıncalarını göstermiştir. RF propagandasını başarıyla etkisiz hale getirip Batı diplomatik birliğini güçlendirirken, caydırıcılık mekanizması olarak başarısız olmuştur. Bu yaklaşımın gelecekteki çatışmaların temel bir unsuru haline gelip gelmeyeceği veya Ukrayna Savaşı'nın özel koşullarının belirlediği bir istisna olarak kalıp kalmayacağı açık bir soru olarak kalmaktadır.

Sonuç

İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Avrupa'daki ilk büyük devletler arası çatışma olan RF-Ukrayna Savaşı öncesinden itibaren, ABD ve Birleşik Krallık ile müttefiklerini yaklaşan tehdit konusunda ikna etmek ve RF'yi harekete geçmekten caydırmak için istihbaratı kullanmaya çalışırken, RF'nin planları hakkında derinlemesine bilgi sahibi olduğunu da işaret etmiştir. Buradaki önemli nokta, teknoloji ve iletişim gelişimine bağlı olarak, bilginin daha hızlı ulaştığı ve kararların daha hızlı alınması gereken, gelişen bir bilgi alanının varlığıdır. Hedef kitleler aynı kalsa da (yurtiçi ve yurtdışı kamuoyu, düşman ve uluslararası), geçmişe kıyasla bilgi harekâtında çok daha fazla istihbarata gereksinim duyulmaktadır. Ukrayna çatışması, modern bilgi savaşında istihbarat kullanımının daha derinlemesine değerlendirilmesi ve analiz edilmesi gerektiğini güçlü bir şekilde göstermektedir.

Çalışma; "gizli" gizlilik derecesi ile etiketlenen ve "bilmesi gereken" ilkesine göre sınırlı çevreye yayımlanan istihbaratın, stratejik devlet yönetiminin kamuya açık bir iletişim aracı haline geldiğini vurgulamaktadır. RF-Ukrayna Savaşı'nda, olağan istihbarat uygulamalarından farklı bir yol izlenmiştir. ABD, Birleşik Krallık ve müttefiklerinin, RF'nin dezenformasyonuna karşı koymak, müttefikleri birleşik eyleme zorlamak ve küresel kamuoyunu etkilemek için gerektiğinde gerçek zamanlı olarak istihbaratı "gizli" durumundan çıkarması ve RF'nin Ukrayna'yı işgali öncesinden itibaren istihbaratı kullanması, devlet yönetiminde bir evrimi işaret etmiştir. Bu değişim, istihbarat

çalışmalarında önemli bir gelişmeyi temsil etmekte ve gelecekteki çatışmalar için fırsatlar ve zorluklar ortaya koymaktadır.

Diğer bir bulgu ise kamuya açıklanan istihbarat bilgilerinin RF dezenformasyonunu etkili bir şekilde etkisiz hale getirmesi ve küresel diplomatik tepkileri şekillendirmesidir. İstihbarat güncellemelerinin hızlı bir şekilde yayımlanması, RF'nin savaşla ilgili anlatıları kontrol etme yeteneğini sekteye uğratmıştır. Geçmişteki çatışmalarda istihbaratın öncelikle politika yapıcıları bilgilendirdiği durumların aksine RF-Ukrayna Savaşı, gerçek zamanlı istihbarat paylaşımının savaş alanı algılarını şekillendirebileceğini, düşmanca propagandanın etkili olmasını engelleyebileceğini, müttefik ve ortak devletler arasında diplomatik uyumu güçlendirebileceğini göstermiştir. Ancak, uygulanan kamu istihbaratı yöntemi kapsamında yapılan istihbarat açıklamalarının caydırıcı etkisi, RF'nin Ukrayna'yı işgalini engelleyememiştir. Bu da istihbarat şeffaflığının tek başına kararlı saldırganları caydıramayacağını göstermektedir.

İstihbaratın ifşası, diplomatik bir strateji olarak kullanıldığında iki ucu keskin bir kılıçtır. Politika yapıcıları bilgilendirmek için üretilen istihbarat ile istenen etkileri elde etmek için istihbaratın kullanımı arasında ince bir denge bulunmaktadır. Özellikle Almanya ve Fransa'dan gelen ilk şüpheciliğin ardından Batılı müttefikleri bir araya getirmede başarılı olsa da, geçmişteki istihbarat başarısızlıklarından, özellikle de 2003 Irak Savaşı'ndan kaynaklanan derin güven sorunları da ortaya çıkmıştır. Bazı Avrupalı müttefiklerin işgalden önce ABD istihbarat değerlendirmelerini kabul etme konusundaki isteksizliği, istihbarat güvenilirliğinin ittifak uyumu üzerindeki uzun vadeli etkisini göstermiştir. Bu durum, istihbarat ifşalarının güçlü bir diplomatik araç olabileceğini, ancak etkinliğinin ifşa eden devletin tarihsel güvenilirliğine ve kullanıldığı jeopolitik duruma bağlı olduğunu göstermektedir.

Kamu istihbaratı ile ilgili bulgular; istihbarat çalışmaları ve uluslararası ilişkiler açısından sonuçları oldukça önemlidir. Ukrayna örneği, istihbaratın gizli bir devlet yönetimi aracından açık bir stratejik etki aracına dönüştüğünü göstermektedir. Bu dönüşüm, özellikle AKİS ve yapay zeka destekli analizlerin bilgi toplama ve yayma biçimini yeniden şekillendirdiği bir çağda, istihbarat değerler dizisinin yeniden değerlendirilmesi gerektirdiğini işaret etmektedir.

RF-Ukrayna Savaşı, kamu istihbaratının caydırma, dezenformasyonla mücadele etme ve küresel anlatıları şekillendirme konusunda standart bir model haline gelip gelmeyeceği sorusunu gündeme getirmiştir. Daha geniş bir bakış açısı ile değerlendirildiğinde, kamu istihbaratının evrensel olarak uygulanabilir bir strateji değil, aksine bir araç olduğunu göstermektedir. İsrail-Hamas savaşı, "Ukrayna modeli"nin her duruma uygun bir yaklaşım olmadığını göstermiştir.

RF-Ukrayna savaşında kullanılan kamu istihbaratı modeli, yenilikçi bir stratejidir. Modern bilgi alanında rekabet etmenin ulusal gücün tüm araçlarını kullanmayı gerektirdiğini göstermiştir. Şimdiye kadar esas olarak politika yapıcıları bilgilendirmek için kullanılan istihbarat, akıllıca ve uygun şekilde kullanıldığında bu cephaneliğin giderek daha önemli bir unsuru olacaktır. RF dezenformasyonuna başarıyla karşı koyup Batı birliğini güçlendirirken, saldırganlığı caydırmadaki başarısızlığı, daha geniş uygulanabilirliği konusunda tereddüt doğursa da bilgi savaşında inisiyatifi ele geçirmek için istihbaratın rolü daha da önem kazanacaktır. İstihbarat açıklamalarının güvenilirliği,

jeopolitik ortam ve düşmanın niteliği, bu yaklaşımın etkinliğini belirlemede belirleyici roller oynamaktadır.

Modern savaşlardaki değişiklikler, istihbarat teşkilatlarının istihbarata bakış açısında değişime gitmelerini ve istihbaratı, sadece politika yapıcılara, karar alıcılara sunulacak bir ürün olarak değil, kriz senaryosunda stratejik etkiler elde etmek için kullanılabilecek bir araç olarak da görmelerini zorunlu kılmaktadır. İstihbarat teşkilatlarının metodolojilerini geliştirirken, gizlilik ve şeffaflık arasında denge kurma gerekliliği, istihbarat ve uluslararası güvenlik alanındaki gelişen ortamda belirleyici bir zorluk olacaktır.

Kaynaklar

All topics (2026). https://www.ncsc.gov.uk/section/advice-guidance/all-topics

Altıntaş, K. M. (2024). Strategic Analysis if Russian Intelligence Community in Terms of Operational Effectiveness in Russian-Ukraine Pre-War Era, *Journal of Intelligence & Analysis*, 27(1), 53-71.

Assessing Russian Activities and Intentions in Recent U.S. Elections, (2017). https://www.intelligence.senate.gov/2017/01/06/publications-assessing-russian-activities-and-intentions-recent-us-elections/

Assessing the Saudi Government's Role in the Killing of Jamal Khashoggi (2021). https://www.dni.gov/files/ODNI/documents/assessments/Assessment-Saudi-Gov-Role-in-JK-Death-20210226v2.pdf

Berg, S. (2022). Russian no show at U.N. court hearing on Ukrainian 'genocide'. *Reuters*. https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-russia-face-off-world-court-over-genocide-claim-2022-03-06/

Bertrand, N.; Sciutto, J. ve Atwood, K. (2021). CIA Director Dispatched to Moscow to Warn Russia Over Troop Buildup Near Ukraine. *CNN*. https://edition.cnn.com/2021/11/05/politics/bill-burns-moscow-ukraine

Borger, J. (2018). Western allies expel scores of Russian diplomats over Skripal attack. *The Guardian*. https://www.theguardian.com/uk-news/2018/mar/26/four-eu-states-set-to-expel-russian-diplomats-over-skripal-attack

Borger, J. (2022a). US claims Russia planning ‘false-flag’ operation to justify Ukraine invasion. *The Guardian*. https://www.theguardian.com/world/2022/jan/14/us-russia-false-flag-ukraine-attack-claim

Borger, J. (2022b). US warns of ‘distinct possibility’ Russia will invade Ukraine within days, *The Guardian*. https://www.theguardian.com/world/2022/feb/11/biden-ukraine-us-russian-invasion-winter-olympics

Brumfiel, G. (2019). Trump Tweets Sensitive Surveillance Image Of Iran. https://www.npr.org/2019/08/30/755994591/president-trump-tweets-sensitive-surveillance-image-of-iran

Corbin, J. (2019). Cemal Kaşıkçı cinayeti: Türk yetkililerin elindeki ses kayıtlarını dinleyenler ne diyor? *BBC Türkçe*. https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-49878363

Dettmer, J. (2022). Smaller European Nations Uneasy as Germany's Scholz Plans to Meet Putin. *Voa News*. https://www.voanews.com/a/smaller-european-nations-uneasy-as-germany-scholz-plans-to-meet-putin/6379981.html

Duffield, J. (2023). The 'Ukraine Model' for Intelligence Disclosure May Not be the New Normal. *RUSI*. https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/ukraine-model-intelligence-disclosure-may-not-be-new-normal

Dylan, H., ve Maguire, T. J. (2022). Secret Intelligence and Public Diplomacy in the Ukraine War. *Survival*, 64(4), 33-74. https://doi.org/10.1080/00396338.2022.2103257

EU says Russia reports of biolabs in Ukraine likely disinformation, (2022). *Reuters*. https://www.reuters.com/world/eu-says-russia-reports-biolabs-ukraine-likely-disinformation-2022-03-09/

Farge, E. (2022). Russia says 'real danger' of Ukraine acquiring nuclear weapons required response. *Reuters*. https://www.reuters.com/world/russias-lavrov-says-there-is-danger-ukraine-acquiring-nuclear-weapons-2022-03-01/

Gault, M. (2022). The Internet Is Debunking Russian War Propaganda in Real Time. https://www.vice.com/en/article/the-internet-is-debunking-russian-war-propaganda-in-real-time/

Graff, G. M. (2020). The US Is Losing Its Fight Against Huawei, *Wired*, https://www.wired.com/story/uk-huawei-5g-networks-us/

Gustafson, K.; Lomas, D.; Wagner, S.; Shaaban Abdalla, N. ve Davies, P. H. J. (2024). Intelligence warning in the Ukraine war, Autumn 2021 – Summer 2022, *Intelligence and National Security*, 39(3), 400–419. https://doi.org/10.1080/02684527.2024.2322214

Harris, S. ve Sonne, P. (2021). Russia Planning Massive Military Offensive Against Ukraine Involving 175,000 Troops, U.S. Intelligence Warns. *Washington Post*. https://www..com/national-security/russia-ukraine-invasion/2021/12/03/98a3760e-546b-11ec-8769-2f4ecdf7a2ad_story.html

Holland, S. (2022). China asked Russia to delay Ukraine invasion until after Olympics, *Reuters*. https://www.reuters.com/world/us-officials-say-china-asked-russia-delay-ukraine-war-until-after-beijing-2022-03-02/

Holmgren, B. M. (2024) 'The age of intelligence diplomacy: The Iraq highlighted its risks. Russia's war in Ukraine showcased its opportunities', *Foreign Policy*. https://foreignpolicy.com/2024/02/19/russia-ukraineus-intelligence-diplomacy-invasion-anniversary/

Huminski, J. C. (2023). Russia, Ukraine, and the Future Use of Strategic Intelligence, *PRISM*, 10(3), 9–25.

Jonsson, M. (2024.). Swedish intelligence, Russia and the war in Ukraine: Anticipations, course, and future implications, *Intelligence and National Security*, 39(3), 443-457.

Kivimäki, V.-P. (2014). Russian State Television Shares Fake Images of MH17 Being Attacked. https://www.bellingcat.com/news/2014/11/14/russian-state-television-shares-fake-images-of-mh17-being-attacked/

Kremlin Warns of Potential Threat of Ukraine Acquiring Nuclear Weapons From West (2026). *The Moscow Times*. https://www.themoscowtimes.com/2026/02/24/kremlin-warns-of-potential-threat-of-ukraine-acquiring-nuclear-weapons-from-west-a92035

Lyngaas, S. ve Cohen, Z. (2022). US accuses Moscow spies of working with Russian-language media outlets to spread Ukraine disinformation. *CNN*. https://edition.cnn.com/2022/02/15/politics/us-russia-ukraine-misinformation/index.html

Malaysia Airlines flight MH17: The Britons who died, (2014). https://www.bbc.com/news/uk-28391117

Marleku, Alfred (2025). Public intelligence as a strategic tool: The role of real-time intelligence disclosure in the Ukraine War. *Security and Defence Quarterly*, 50(2), 50–65. https://doi.org/10.35467/sdq/205566

Merchant, N. (2022). US accuses financial website of spreading Russian propaganda. Apnews. https://apnews.com/article/russia-ukraine-coronavirus-pandemic-health-moscow-media-ff4a56b7b08bcdc6adaf02313a85edd9

Michaels, E. (2024). Caught off guard? Evaluating how external experts in Germany warned about Russia's war on Ukraine, *Intelligence and National Security*, 39(3), 420–442. DOI: 10.1080/02684527.2024.2330133

Ministry of Defence [@DefenceHQ] (2022). https://x.com/DefenceHQ/status/1494344646864031758?s=20&t=lEzYc3hzJLPWa2-zQxqsWg;

Moore, Richard [@XChiefMI6], (2022a). This attack was long planned, unprovoked, cruel aggression. No amount of Russian disinformation will now disguise that fact from the international community. https://x.com/XChiefMI6/status/1496939918416916484

Moore, Richard [@XChiefMI6], (2022b). Running out of steam.. https://x.com/XChiefMI6/status/1553309715299536896

Nakashima, E. ve Fung, B. (2019). U.S. allies differ on difficulty of containing Huawei security threat, *Washington Post*. https://www.washingtonpost.com/technology/2019/03/06/us-allies-are-skeptical-trump-administrations-huawei-argument/

Pinkus, J. (2014). Intelligence and Public Diplomacy: The Changing Tide, *Journal of Strategic Security*, 7(1), 33-46. DOI: http://dx.doi.org/10.5038/1944-0472.7.1.3

Riemer, O. (2022). Intelligence and the war in Ukraine: The limited power of public disclosure, The Institute for National Security Studies.. https://www.inss.org.il/wp-content/uploads/2022/03/no.-1577.pdf

Roth, A. (2019). Russia moves to mask its soldiers' digital trail with smartphone ban. *The Guardian.* https://www.theguardian.com/world/2019/feb/19/russia-moves-to-mask-soldiers-digital-trail-with-smartphone-ban

Roth, A.; Sabbagh, D. ve O'Carroll, L. (2022). Ukraine taking UK claim of Russian invasion plot seriously, says adviser, *The Guardian*. https://www.theguardian.com/world/2022/jan/23/ukraine-taking-uk-claim-of-russian-invasion-plot-seriously-says-adviser

Ruiz, M. (2022). Former KGB officer Putin's intelligence failures hold Russia back as Ukraine fights for freedom and democracy. *Fox News*. https://www.foxnews.com/world/putin-intelligence-failure-russia-ukraine

Sabbagh, D. (2022a). Russia's FSB agency tasked with engineering coups in Ukrainian cities, UK believes, *The Guardian*. https://www.theguardian.com/world/2022/feb/13/russias-fsb-agency-engineering-coups-ukrainian-cities

Sabbagh, D. (2022b). Ukraine crisis brings British intelligence out of the shadows, *The Guardian.* https://www.theguardian.com/world/2022/feb/18/ukraine-crisis-bring-british-intelligence-out-of-the-shadow-warning-russian-invasion-information-war-with-kremlin

Schwartz, F. ve Sevastopulo, D. (2022). A Real Stroke of Genius': US Leads Efforts to Publicise Ukraine Intelligence. *Financial Times*. https://www.ft.com/content/9b3bc8c0-d511-4eec-9cbd5a4f432f6909

Sciutto, J. ve Bertrand, N. (2021). CIA Director had rare conversation with Putin while in Moscow last week. https://edition.cnn.com/2021/11/08/politics/bill-burns-cia-putin-moscow

Scott, L. and Jackson, P. (2004). The Study of Intelligence in Theory and Practice, *Intelligence and National Security*, 19(2), 139-169. DOI: 10.1080/0268452042000302930

Shires, J. (2020). The Simulation of Scandal: Hack-and-Leak Operations, the Gulf States, and U.S. Politics, *Texas National Security Review*, 3(4), 10-29. http://dx.doi.org/10.26153/tsw/10963

Stewart, P. (2022). CIA director estimates 15,000 Russians killed in Ukraine war. *Reuters*. https://www.reuters.com/world/europe/cia-director-says-some-15000-russians-killed-ukraine-war-2022-07-20/

Syria: reported chemical weapons use - Joint Intelligence Committee letter (2013). https://www.gov.uk/government/publications/syria-reported-chemical-weapons-use-joint-intelligence-committee-letter

Terrorism threat levels (2026). https://www.mi5.gov.uk/threats-and-advice/terrorism-threat-levels

Teslova, E. (2026). Russia's Medvedev warns of nuclear response if West gives Ukraine nuclear weapons. *Anadolu Agency*. https://www.aa.com.tr/en/asia-pacific/russias-medvedev-warns-of-nuclear-response-if-west-gives-ukraine-nuclear-weapons/3838998

The Cuban Missile Crisis of 1962: Presenting the Photographic Evidence Abroad (962). https://irp.fas.org/imint/cubakent.htm

The Kremlin's Allegations of Chemical and Biological Weapons Laboratories in Ukraine, (2022). https://it.usembassy.gov/the-kremlins-allegations-of-chemical-and-biological-weapons-laboratories-in-ukraine/

Thomas, J. U. (2022). West hits Vladimir Putin's fake news factories with wave of sanctions. *The Guardian*. https://www.theguardian.com/world/2022/mar/20/west-hits-vladimir-putins-fake-news-factories-with-wave-of-sanctions

Thornton, R. (2015). The Changing Nature of Modern Warfare: Responding to Russian Information Warfare. *The RUSI Journal*. 160(4), 40-48.

UN News (2024). Stories from the UN Archive: The presentation that launched a war. https://news.un.org/en/story/2024/02/1146332

United States Government Assessment of the Assad Regime's Chemical Weapons Use (2018). https://trumpwhitehouse.archives.gov/briefings-statements/united-states-government-assessment-assad-regimes-chemical-weapons-use/

Zegart, A. (2022). Open secrets, *Foreign Affairs*. https://www.foreignaffairs.com/world/open-secrets-ukraine-intelligence-revolution-amy-zegart

Structured Abstract

Intelligence is accurate, reliable, up-to-date, and sufficient information obtained regarding elements within its areas of interest and influence, with the aim of meeting needs at all levels. The Russia-Ukraine conflict has been a significant turning point in the use of intelligence in international relations. Highly classified intelligence information regarding the Russian Federation's military plans has been systematically leaked. This practice, referred to by some academics as "public intelligence," redefines the conventional limits of intelligence use and reveals its impact on international relations and security studies.

This study includes a comprehensive review and assessment of how states strategically approach presenting intelligence to the public, and the extent to which this practice affects hostile behavior, alliance cohesion, and global public opinion. The study also aims to fill gaps in the literature by analyzing the use of public intelligence as a strategic tool in the Ukrainian War; evaluating its effectiveness in deterring adversaries, combating disinformation, and shaping foreign policy discourse. This study offers a qualitative, theoretical synthesis that conceptually contributes to the understanding of public intelligence by identifying the conditions under which it is effective or ineffective in shaping international responses. This article presents findings on how the method of disclosing intelligence has evolved and the risks associated with its application. This study assesses whether the Ukrainian model represents a new norm in geopolitical conflict, or whether it is, conversely, an exception dictated by circumstances.

The Russia-Ukraine war marked a shift in methods, with the US and UK using public intelligence to shape narratives, counter misinformation, and apply diplomatic pressure. The Russia-Ukraine War demonstrated how intelligence reports can be used as a

deterrent, a counter-narrative, and a tool for diplomatic pressure. In addition, intelligence disclosures can be used to mobilize domestic and international public opinion and to persuade others to conform to a particular narrative and change their policies accordingly.

The use of public intelligence in the Russia-Ukraine conflict was guided by three main strategic objectives: deterrence, diplomatic pressure, and combating disinformation. The ways in which states use intelligence for influence generally fall into three areas, as also seen during the current crisis. Firstly, it involves the open disclosure of intelligence to target audiences. Secondly, it involves the dissemination of covert intelligence specifically to certain target audiences. The third is the private distribution of intelligence through independent, controlled, or non-state intermediary organizations.

States desire to use intelligence to create public or private influence for purposes such as support, action, resilience, and accusation. The factors behind using intelligence to exert influence during the current crisis highlight that these four motives—accusation, action, support, and gaining resilience—are not independent of each other and are interconnected. Using declassified intelligence as a strategic tool in real time presents unique challenges. Using intelligence to deter enemies, combat disinformation, and shape diplomatic discourse carries significant risks, especially in contexts where intelligence credibility has been previously compromised. These risks may deter states from adopting this approach, and it depends on various factors including the nature of the intelligence released, the sensitivity of the geopolitical event, the method of distribution, and the ability to effectively manage such disclosures.

In conclusion, the study emphasizes that intelligence labeled with a “classified” security classification and released to a limited circle based on the “need-to-know” principle has become a public communication tool for strategic state governance. The Russia-Ukraine War raised the question of whether public intelligence could become a standard model for deterrence, combating disinformation, and shaping global narratives. Viewed from a broader perspective, this shows that public intelligence is not a universally applicable strategy, but rather a tool.

The public intelligence model used in the Russia-Ukraine war is an innovative strategy. It has shown that competing in the modern information space requires using all the tools of national power. Intelligence, which has so far been used primarily to inform policymakers, will become an increasingly important element of this arsenal when used wisely and appropriately. While Russia has successfully countered disinformation and strengthened Western unity, its failure to deter aggression raises doubts about its broader applicability, but the role of intelligence in seizing the initiative in information warfare will become increasingly important. The reliability of intelligence reports, the geopolitical context, and the nature of the enemy all play decisive roles in determining the effectiveness of this approach.

Changes in modern warfare necessitate a shift in the perspective of intelligence agencies, requiring them to view intelligence not merely as a product to be presented to policymakers and decision-makers, but as a tool that can be used to achieve strategic effects in crisis scenarios. As intelligence agencies refine their methodologies, the need to strike a balance between secrecy and transparency will be a key challenge in the evolving landscape of intelligence and international security.